শংকৰদেৱৰ জীৱন দৰ্শন : শংকৰদেৱ এজন একেধাৰে ধৰ্মগুৰু, ধৰ্ম প্ৰচাৰক, আধ্যাত্মিকতা, পাৰংগম আৰু মানৱীয় গুণত বিভূষিত পুৰুষ আছিল। তেওঁক নতুন অসমীয়া জাতিৰ পিতৃ স্বৰূপে কহতে আখ্যা দিব পাৰে। শংকৰদেৱৰ জীৱন দৰ্শন আছিল তেওঁৰ দ্বাৰা আবিষ্কৃত তথা প্ৰচাৰিত হোৱা "বৈষ্ণৱ ধৰ্ম" বা "একশৰণ নামধৰ্ম"

সমাজতে সিমাতি নাই। তেওঁৰ উদ্দেশ্যে এই কিছু
দ্বৈতবাদী অদ্বৈত, সেই সকল দেশসমূহৰ কিছু। কিন্তু সেইবোৰ
আমাজিকতাৰে আমি মানুহক লাভ কৰিব পাৰো কিছু
দেৱতাক আৰাধনাৰ বাবে কোনো মান মনৰ খুলা দৰজাৰ
প্ৰয়োজন নাই। প্ৰতিদিনে নিজেই আমি কিছু দেৱতাক
সম্পূৰ্ণ কৰিব পাৰো। শংকৰদেৱৰ দ্বাৰা আধ্যাত্মিক আন্দোলন
সমাজখনৰ মান, মনৰ, খুলা আচৰণ, অশান্তি, অস্থিৰ
লোকাল, আধ্যাত্মিকভাৱে শংকৰদেৱৰ দ্বাৰা মুক্তি
ভাৱৰ সৃষ্টি হৈছিল। তেওঁৰ দ্বাৰা সৃষ্টি কৰা সাহিত্যই
লোকসকলে পৰিপূৰ্ণ আছিল। তেওঁ যেতিয়ালৈকে পাইছিল
মানুহে নিজৰ জীৱনৰ অসুখ অশান্তি দূৰ কৰিবলৈ
বলিবিধানৰ দৰে প্ৰথাবোৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। সেই
সময়ৰ সমাজত নৰবলিৰ দৰে প্ৰথাও প্ৰচলিত
হোৱা দেখিছিল। এনেকৈ কথাই শংকৰদেৱক মনত
দুখ দিছিল আৰু তেওঁ দিছিলে "একশৰণ নাম ধৰ্ম"
মানুহক সকলোকে একতাৰ ডোলেৰে বান্ধিব
বিচাৰিছিল। পণ্ডিত মহেন্দ্ৰ কন্দলিকে প্ৰথমতে কৰি
মাধৱদেৱেও শংকৰদেৱৰ যুক্তিত পৰিয়াল হৈ একশৰণ
নামধৰ্মত দীক্ষিত হৈছিল। তেওঁৰ ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ
বহুতো অন্ধ বিধিনি অতিক্ৰম কৰিব লগা হৈছিল।

কিয়নো সেই সময়ৰ সমাজ আক্তিপন্থী লোকজনে বিৰুদ্ধ আছিল। তেওঁ ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ সুবিধাৰ বাবে আলিপুখুৰীৰ পৰা টেম্বুৱানিলৈ (নগাঁও জিলা) স্থান পৰিবৰ্তন কৰি সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল। পিছলৈ এই সত্ৰ সমূহত হৰিনাম লোৱৰ বাবে কীৰ্তন ঘৰ স্থাপন কৰিছিল। কীৰ্তন ঘৰকে 'নামঘৰ' বুলি কোৱা যায়। এই নামঘৰ সমূহত হৰিনাম লোৱাৰ লগতে, বিভিন্ন ধৰ্মীয় আলোচনা, সংস্কৃতি বিষয়ক আলোচনা আদি কৰা হয়। শংকৰদেৱৰ শিষ্য সকলৰ মতে তেওঁ এজন বিবৰ্তনবাদী দাৰ্শনিক কিয়নো সমসাময়িক অসমীয়া সমাজ-খনৰ- খামখেয়ালি, ৰাজনৈতিক অস্থিৰতা, ধৰ্মান্ধ কু-সংস্কাৰ আদি সমূহ আতংকৰ বাবে শংকৰদেৱে ন-ন দিশ উদ্ভাৱন কৰিছিল। শংকৰদেৱে একেধাৰে এজন সমাজ সংগঠকৰ ভূমিকাও পালন কৰিছিল। অসমীয়া সমাজখনক তেওঁ ন-ৰূপত গঢ়ি তুলিব বিচাৰিছিল। তেখেতৰ জীৱন দৰ্শনক আমি মানৱীয়তাবাদৰ মাজেৰে অধ্যয়ন কৰিব পাৰো। তেওঁৰ মানৱীয়তাবাদী দৰ্শন ধৰ্ম আৰু আধ্যাত্মিকতাবাদৰ উপৰত ভিত্তি কৰি গঢ় লৈ উঠিছিল। তেওঁ মানুহক এজন ঈশ্বৰৰ

কথা কৈছিল। ইয়াৰ মাজেৰে তেওঁ মানুহৰ মাজত থকা ভেদাভেদ নাইকীয়া কৰিবৰ চেষ্টা কৰিছিল। শংকৰদেৱে যে কেৱল মানুহকে সমভাৱে বিচাৰ কৰিছিল এইটো নহয় আন্য জীৱ কুলকো একেজন ঈশ্বৰে বিৰাজ কৰে বুলি তেওঁ বিশ্বাস কৰিছিল। তেওঁ লিখিছিল ঃ ———

"সকল প্ৰানীক দেখিবা আত্মসম
কুকুৰ শৃংগাল গৰ্দ্দভৰো আত্মা ৰাম
জানিয়া সবাকো পৰি কৰিবা প্ৰনাম।" (কীৰ্তনঘোষা)

তেখেতৰ জীৱন দৰ্শন আমাৰ সংগঠনৰ ধাৰণাত প্ৰতিফলিত হৈ থকা দেখা যায়। আমাৰ খনত বসবাস কৰা বিভিন্ন জাতি, জনজাতিৰ লোকক একতাৰ ডোলেৰে বান্ধিব বিচাৰিছিল।

শংকৰদেৱৰ মতে ব্ৰহ্মহে প্ৰকৃত সত্য যদিও জগতৰ অস্তিত্বও আমি স্বীকাৰ কৰিবই লাগিব। জীৱ মাজেই ঈশ্বৰ বিৰাজমান। ঈশ্বৰৰ সকলো সৃষ্টিয়েই অস্থায়ী। লোভ, মোহ মানুহৰ ঈশ্বৰ প্ৰদত্ত উপাদান, ঈশ্বৰৰ কৃপাত এই সমূহৰ পৰা আমি পৰিত্ৰাণ পাব পাৰো। শেষত যি জনে ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব লগতে জগতৰ অস্তিত্ব উপলব্ধি কৰিবলৈ সক্ষম হয় তেওঁ এজন ঈশ্বৰৰ প্ৰিয়ভাজন হৈ পৰিব তথা তেওঁ নিজেই এজন ঈশ্বৰৰ ৰূপ পাবলৈ সক্ষম হয়।

বৈষ্ণৱসকলে শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱক এজন
অবিসম্বাদী ধৰ্মগুৰু বুলি ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ স্বীকৃতি প্ৰদান কৰিছে। তেওঁলোকৰ মতে

“শ্ৰীমন্ত শংকৰ হৰি ভকতৰ
জানা যেন কল্পতৰু,
তাহান্ত বিনাই নাই নাই নাই
আমাৰ পৰম গুৰু।”